

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης: 161/2021

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Γ´

Συνεδρίαση της 8^{ης} Νοεμβρίου 2021

Σύνθεση :

Πρόεδρος: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Δήμητρα Κεφάλαια, Χρήστος Μητκίδης, Βασιλική Παπαθεοδώρου, Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα-Ασημακοπούλου, Ευάγγελος Μαρίνης, Περικλής Αγγέλου, Νικόλαος Πατηνιώτης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Σταυρούλα Μπανάκου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο)

Αριθμός ερωτήματος: Το με αριθ. πρωτ.93578/27.10.2021 έγγραφο του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής.

Περίληψη Ερωτήματος: Αν: α) το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής υποχρεούται να συνεχίσει να οργανώνει μαθήματα για τα προγράμματα σπουδών Τ.Ε.Ι. για τους φοιτητές που προβλέπεται ότι θα ολοκληρώσουν τον πρώτο κύκλο σπουδών Τ.Ε.Ι., β) οι επανεγγραφέντες φοιτητές των συγχωνευθέντων Τ.Ε.Ι. Αθήνας και Πειραιά θα ενταχθούν σε Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών Πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι., γ) σε ποιο εξάμηνο θα γίνει η επανεγγραφή τους και δ) οι φοιτητές που θα επανεγγραφούν θα έχουν τα φοιτητικά δικαιώματα.

.....

Ιστορικό:

1. Ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (εφεξής Π.Α.Δ.Α.) με το ως άνω έγγραφό του, έθεσε τα προεκτεθέντα ερωτήματα ενόψει των εξής δεδομένων:

α) την διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 5 του ν. 4521/2018 (Α'38) με την οποία ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι οι φοιτητές που κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2018-2019 έχουν υπερβεί τη διάρκεια των εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του τίτλου σπουδών, σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών, προσαυξανόμενη κατά τέσσερα (4) εξάμηνα, έχουν μόνο το δικαίωμα να ολοκληρώσουν τον πρώτο κύκλο σπουδών Τμήματος Τ.Ε.Ι.,

β) την διάταξη της παρ.3 του άρθρου 56 του ν.4415/2016 (Α' 159), όπως ισχύει μετά την κατάργηση του δευτέρου εδαφίου της με το άρθρο 57 του ν.4777/2021 (Α'25), με την οποία ορίζεται ότι η επανεγγραφή φοιτητών, που απώλεσαν αυτοδικαίως τη φοιτητική τους ιδιότητα λόγω μη εγγραφής σε δύο συνεχόμενα εξάμηνα, πραγματοποιείται με έγγραφη αίτησή τους στη Σχολή,

γ) την με αριθ. 26/27-11-2018 πράξη της Διοικούσας Επιτροπής του Π.Α.Δ.Α.¹ με την οποία αποφασίστηκε ότι όλοι οι διαγραφέντες φοιτητές των δύο (2) πρώην Ιδρυμάτων Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ. και Τ.Ε.Ι. Αθήνας επανεγγράφονται, εφ' όσον το επιθυμούν, με έγγραφη αίτησή τους στην Σχολή στην οποία ανήκουν και συνεχίζουν τις σπουδές τους, χωρίς να προσμετρώνται τα εξάμηνα διαγραφής στη συνολική διάρκεια της φοίτησής τους,

δ) την με αριθμό 3/05-02-2019 πράξη της Διοικούσας Επιτροπής του Π.Α.Δ.Α.² με την οποία αποφασίστηκε ότι όλοι οι φοιτητές με ακαδημαϊκό έτος εισαγωγής 2012-2013, οι οποίοι κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους 2017-2018 έχουν ολοκληρώσει τη διάρκεια των εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του τίτλου σπουδών τους, σύμφωνα με το ενδεικτικό προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του ακαδημαϊκού τμήματός τους, προσαυξανόμενο κατά τέσσερα (4) εξάμηνα, ήτοι δώδεκα (12) εξάμηνα σπουδών, καθώς και όσοι φοιτητές έχουν ακαδημαϊκό έτος εισαγωγής

¹ (Θέμα 41ο :«Επανεγγραφές Φοιτητών που Διεγράφησαν από τα Πρώην Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ. και Τ.Ε.Ι. Αθήνας, προ ή μετά την Ψήφιση του Ν. 4009/2011 (Α'195)»),

² (Θέμα 25ο :«Αίτημα Φοιτητών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής που ολοκληρώνουν τον Πρώτο Κύκλο Σπουδών Τμήματος Τ.Ε.Ι.»),

προγενέστερο του 2012-2013, έχουν το δικαίωμα να ολοκληρώσουν αποκλειστικά και μόνο τον πρώτο κύκλο σπουδών Τμήματος Τ.Ε.Ι., καθώς και **ε)** το με αριθ. πρωτ. 50220/29.6.2021 έγγραφο της Αντιπρυτάνεως Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Φοιτητικής Μέριμνας, με το οποίο επ' αφορμή ερωτημάτων περί επανεγγραφής φοιτητών είχε τεθεί ο προβληματισμός εάν οι φοιτητές αυτοί θα παρακολουθήσουν πρόγραμμα Σπουδών Πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι. και σε ποιο εξάμηνο σπουδών θα εγγραφούν.

Νομοθετικό πλαίσιο:

2. Στα άρθρα 1 παρ.1, 3 παρ.1, 5 παρ. 1,2,3,4,5,7,9 και 7 παρ.1 του ν.4521/2018 (ΦΕΚ Α'38), όπως ισχύουν ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 1 : *1. Ίδρυση Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής «1. Ιδρύεται από την έναρξη ισχύος του παρόντος, το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου πλήρως αυτοδιοικούμενο, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Συντάγματος και την περίπτωση α της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4485/2017 (Α 114), με έδρα το Αιγάλεω. Το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πειραιά (Τ.Ε.Ι. Πειραιά), με έδρα τον Πειραιά, και το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Αθηνών (Τ.Ε.Ι. Αθηνών), με έδρα το Αιγάλεω, συγχωνεύονται διά απορροφήσεως από το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, αυτοδικαίως από την ίδρυσή του, χωρίς άλλη διαδικασία και κατά παρέκκλιση κάθε άλλης ισχύουσας διάταξης. ...2...3...».*

Άρθρο 3: *«1. Τα όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής είναι όσα ορίζονται στο ν.4485/2017. Προσωρινά, και μέχρι την ανάδειξη των οργάνων αυτών με εκλογική διαδικασία, το Ίδρυμα διοικείται από τη Διοικούσα Επιτροπή, η οποία έχει τις αρμοδιότητες της Συγκλήτου....2....6...».*

Άρθρο 5 : *«1. Οι εγγεγραμμένοι φοιτητές, ήτοι όσοι κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος δεν έχουν ολοκληρώσει όλες τις απαιτούμενες από το πρόγραμμα σπουδών υποχρεώσεις για τη λήψη πτυχίου, των Τμημάτων των συγχωνευόμενων Τ.Ε.Ι. εντάσσονται αυτοδίκαια στα Τμήματα του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, σύμφωνα με την αντιστοιχία της περίπτωσης β της παραγράφου 2 του άρθρου 4..... 2. Τα προπτυχιακά μαθήματα Τμημάτων των συγχωνευόμενων Τ.Ε.Ι. συνεχίζονται σύμφωνα με το καθορισμένο πρόγραμμα σπουδών έως την ολοκλήρωση των εξαμήνων και των εξετάσεων*

για το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018. Τα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών των Τμημάτων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής εφαρμόζονται από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2018-2019. Η διαμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών των Τμημάτων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, ως προγραμμάτων σπουδών του πανεπιστημιακού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 32 του ν. 4009/2011. Τα προγράμματα αυτά θεωρούνται πιστοποιημένα έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας πιστοποίησης από την Α.ΔΙ.Π., σύμφωνα με τα άρθρα 70 έως και 72, καθώς και το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης δ της παρ. 12 του άρθρου 80 του ν. 4009/2011. 3. Με πράξη του Προέδρου Τμήματος, ύστερα από σχετική απόφαση της Συνέλευσης Τμήματος, γίνεται αντιστοίχιση μαθημάτων του προγράμματος σπουδών των Τμημάτων των συγχωνευόμενων Τ.Ε.Ι. με μαθήματα του προγράμματος σπουδών των Τμημάτων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και καθορίζονται:

α) τα μαθήματα που υπολείπονται για τη λήψη πτυχίου Τμήματος Τ.Ε.Ι., οπότε και ορίζεται ο αντίστοιχος αριθμός μαθημάτων που πρέπει να ολοκληρώσει επιτυχώς ο φοιτητής, μεταξύ των μαθημάτων που προσφέρονται από τα Τμήματα του πανεπιστημίου, πλέον της πρακτικής άσκησης και

β) τα επιπλέον μαθήματα, θεωρητικού χαρακτήρα, τα οποία οφείλει να παρακολουθήσει επιτυχώς ο φοιτητής για την ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου σπουδών Τμήματος πανεπιστημίου και τη λήψη του πτυχίου πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Στην περίπτωση αυτή αν δεν γίνει αντιστοίχιση ορισμένων μαθημάτων του προγράμματος σπουδών των Τμημάτων των συγχωνευόμενων Τ.Ε.Ι. με τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών των Τμημάτων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, τα μαθήματα αυτά δεν λαμβάνονται υπόψη για τη λήψη του πτυχίου πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, αλλά στους φοιτητές που τα παρακολούθησαν επιτυχώς, χορηγείται σχετική βεβαίωση παρακολούθησης. Δεν αντιστοιχείται με μάθημα και δεν λαμβάνεται υπόψη για τη λήψη του πτυχίου πανεπιστημιακής εκπαίδευσης η πρακτική άσκηση, για την ολοκλήρωση της οποίας χορηγείται σχετική βεβαίωση. Κατ' εξαίρεση, η πρακτική άσκηση που έχει εκπονηθεί μπορεί να αντιστοιχείται, πλήρως ή εν μέρει, και να λαμβάνεται υπόψη για τη λήψη πτυχίου

πανεπιστημιακής εκπαίδευσης στις περιπτώσεις κατά τις οποίες περιλαμβάνεται πρακτική άσκηση και στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. 4. Σε περίπτωση που κάποιος φοιτητής επιθυμεί να ολοκληρώσει τον πρώτο κύκλο σπουδών Τμήματος Τ.Ε.Ι. υποβάλλει σχετική υπεύθυνη δήλωση στη γραμματεία του Τμήματος έως 30 Σεπτεμβρίου 2018, η οποία δεν ανακαλείται. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου, οι φοιτητές συνεχίζουν στα Πανεπιστημιακά Τμήματα τις σπουδές τους και έχουν εκ νέου τη δυνατότητα υποβολής της ανωτέρω δήλωσης, εντός του μηνός Ιουνίου 2019 σε προθεσμία που ορίζεται από τη Σύγκλητο. Η δήλωση του προηγούμενου εδαφίου δεν ανακαλείται. Η απόφαση της Συγκλήτου δημοσιεύεται τουλάχιστον εξήντα (60) ημέρες πριν την έναρξη της προθεσμίας στην ιστοσελίδα του ιδρύματος και των Τμημάτων του Α.Ε.Ι.³ Οι φοιτητές που κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2018-2019 έχουν υπερβεί τη διάρκεια των εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του τίτλου σπουδών, σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών, προσαυξανόμενη κατά τέσσερα (4) εξάμηνα, έχουν μόνο το δικαίωμα να ολοκληρώσουν τον πρώτο κύκλο σπουδών Τμήματος Τ.Ε.Ι.. 5.... 6. Για τους φοιτητές που ολοκληρώνουν τον πρώτο κύκλο σπουδών Τμήματος Τ.Ε.Ι., την ευθύνη ολοκλήρωσης των προγραμμάτων σπουδών, την παροχή τίτλων σπουδών, την έκδοση πιστοποιητικών και πάσης φύσεως βεβαιώσεων, καθώς και τη χορήγηση πιστοποιητικών και

³ Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ.4 προστέθηκε με την παρ.4 του άρθρου 32 του ν.4589/2019 (Α'13). Περαιτέρω με την μεταβατική διάταξη του άρθρου 51 του ν.4653/2020 (Α' 12/24.1.2020)) ορίστηκε ότι: «Σε περίπτωση άπρακτης παρόδου της προθεσμίας που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 5 του ν. 4521/2018 (Α'38), όπως αυτό προστέθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 32 του ν. 4589/2019 (Α'13), οι φοιτητές των Τμημάτων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής οι οποίοι κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2018-2019 δεν είχαν υπερβεί τη διάρκεια των εξαμήνων που απαιτούνταν για τη λήψη του τίτλου σπουδών, σύμφωνα με το τότε ισχύον ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών, προσαυξανόμενη κατά τέσσερα (4) εξάμηνα, δύνανται να υποβάλουν σχετική υπεύθυνη δήλωση προς τη Γραμματεία του Τμήματος με την οποία να δηλώνουν ρητώς ότι επιθυμούν να ολοκληρώσουν τον πρώτο κύκλο σπουδών Τμήματος Τ.Ε.Ι. και να λάβουν τον αντίστοιχο τίτλο σπουδών. Η υποβολή της δήλωσης πραγματοποιείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και αυτή δεν δύναται να ανακληθεί εκ νέου για οποιονδήποτε λόγο».

βεβαιώσεων, σε αποφοίτους των Τμημάτων των δύο Τ.Ε.Ι. που συγχωνεύονται, αρμόδια είναι τα όργανα των Τμημάτων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, στα οποία εντάσσονται οι φοιτητές. Στην περίπτωση αυτή ο φοιτητής λαμβάνει τον τίτλο σπουδών του Τμήματος Τ.Ε.Ι. εισαγωγής του. 7. Για τη διεξαγωγή των εκπαιδευτικών και εξεταστικών διαδικασιών και την πρακτική εξάσκηση των φοιτητών που ολοκληρώνουν τον πρώτο κύκλο σπουδών Τμημάτων Τ.Ε.Ι., αρμόδια είναι τα μέλη Δ.Ε.Π. που προέρχονται από τα αντίστοιχα Τμήματα Τ.Ε.Ι. και τα οποία συνεχίζουν να ασκούν τα ανατεθειμένα σε αυτούς διδακτικά καθήκοντα στο Τμήμα προέλευσης, σε προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές, μέχρι την ολοκλήρωση των εξαμήνων και των εξετάσεων για το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018, καθώς και όσα τους ανατεθούν με απόφαση των οργάνων του Τμήματος του Πανεπιστημίου στο οποίο εντάσσονται. Στα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Μηχανικών Ενεργειακής Τεχνολογίας η ανάθεση διδακτικών καθηκόντων για την ολοκλήρωση των ως άνω προγραμμάτων σπουδών γίνεται από τη Διοικούσα Επιτροπή και τον Πρόεδρό της, οι οποίοι ασκούν στην περίπτωση αυτή τις σχετικές αρμοδιότητες της Συνέλευσης Τμήματος και του Προέδρου Τμήματος, αντίστοιχα. Με απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής τα καθήκοντα αυτά μπορεί να ανατίθενται σε άλλα όργανα του Ιδρύματος. Από το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 και εφεξής, για τη διεξαγωγή των εκπαιδευτικών και εξεταστικών διαδικασιών και την πρακτική εξάσκηση των φοιτητών που ολοκληρώνουν τον πρώτο κύκλο σπουδών Τμημάτων Τ.Ε.Ι., αρμόδια είναι τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή των Τμημάτων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, στο οποίο έχουν ενταχθεί οι λοιποί φοιτητές του οικείου Τμήματος Τ.Ε.Ι., σύμφωνα με την παράγραφο 1. 8...9. Με πράξη του Προέδρου της Διοικούσας Επιτροπής ή του Πρύτανη διαπιστώνεται ο αριθμός των φοιτητών που εντάσσονται στα νέα Τμήματα και η εκπαιδευτική κατάσταση τους.».

Άρθρο 7: «1. Διαδικαστικές και άλλες λεπτομέρειες που ανακύπτουν από την απορρόφηση των Τμημάτων και τη λειτουργία του νέου Α.Ε.Ι. και δεν προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος, καθώς και ζητήματα που ρυθμίζονται από τον Οργανισμό και τον Κανονισμό του Ιδρύματος, και μέχρι την έκδοσή τους, όπως ιδίως η σύσταση και οργάνωση των διοικητικών

υπηρεσιών του Ιδρύματος και η κατανομή σε αυτές του προσωπικού, ρυθμίζονται με απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής ή της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. ...2...8...».

3. Στα άρθρα 32 παρ.1,2,5, 33 παρ.1,2,3,4,11 περ.α' και β', 49 παρ.1 και 80 παρ.9 περ. α',β',γ',δ',ε' του ν.4009/2011 (Α'195), όπως ίσχυαν προ της καταργήσεως των περ.α',β',γ' και ε' της παρ.9 του άρθρου 80 με το άρθρο 33 του ν.4327/2015 (Α'50), των παρ.3, 4 και των περ.α' και β' της παρ.11 του άρθρου 33 και της περ.δ' της παρ.9 του άρθρου 80 με το άρθρο 57 του ν. 4777/2021 (Α'25), οριζόντουσαν τα ακόλουθα:

Άρθρο 32: Πρόγραμμα σπουδών. «1.α) Το Πρόγραμμα σπουδών περιέχει τους τίτλους των υποχρεωτικών, των κατ' επιλογή υποχρεωτικών και των προαιρετικών μαθημάτων, το περιεχόμενο τους, τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας τους, στις οποίες περιλαμβάνεται το κάθε μορφής επιτελούμενο Διδακτικό έργο, και τη χρονική αλληλουχία ή αλληλεξάρτηση των μαθημάτων. Περιέχει, επίσης, τα προσόντα και τις ειδικότητες του εκπαιδευτικού προσωπικού που απαιτούνται για την εφαρμογή του και την επίτευξη των μαθησιακών στόχων του. β) Σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων της Ανώτατης Εκπαίδευσης, κάθε Πρόγραμμα σπουδών περιέχει επίσης τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα που αποκτώνται από το σύνολο του προγράμματος σπουδών, καθώς και από κάθε επί μέρους μάθημα ή εκπαιδευτική δραστηριότητα ή πρακτική άσκηση που περιλαμβάνεται σε αυτό, τις πιστωτικές μονάδες σύμφωνα με τα οριζόμενα στη Φ.5/89656/Β3/13.8.2007 απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Β` 1466), καθώς και το επίπεδο των προσόντων σε αντιστοίχιση του με εκείνα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Δια Βίου Μάθησης και του Πλαισίου Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης.2. Το κατά την παράγραφο 1 περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών εγκρίνεται από τη Σύγκλητο, ύστερα από εισήγηση του Τομέα και σύμφωνη γνώμη της Συνέλευσης Τμήματος. 3....4..... 5. Μετά την πιστοποίηση ενός προγράμματος σπουδών σύμφωνα με τα άρθρα 70 έως και 72, ο κοσμήτορας αναθέτει την υλοποίηση του στο τμήμα.».

Άρθρο 33 : «1. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31η Αυγούστου του επόμενου έτους. Το Διδακτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα. 2. Ο φοιτητής εγγράφεται στη σχολή στην αρχή κάθε εξαμήνου σε ημερομηνίες που ορίζονται από την κοσμητεία και δηλώνει τα μαθήματα που επιλέγει⁴. 3. Οι φοιτητές που αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον 20 ώρες την εβδομάδα δύνανται να εγγράφονται ως φοιτητές μερικής φοίτησης, ύστερα από αίτηση τους που εγκρίνεται από την κοσμητεία της σχολής. Ο Οργανισμός ορίζει τις ειδικότερες προϋποθέσεις και τη διαδικασία για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και τις ειδικότερες προϋποθέσεις και τη διαδικασία διευκόλυνσης της φοίτησης των φοιτητών με αναπηρία. 4. Οι φοιτητές μπορούν, ύστερα από αίτηση τους προς την κοσμητεία της σχολής τους, να διακόψουν τη φοίτηση τους. Με τον Οργανισμό του ιδρύματος καθορίζεται η διαδικασία διαπίστωσης της διακοπής της φοίτησης, τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση και ο μέγιστος χρόνος της διακοπής, καθώς και η δυνατότητα της κατ' εξαίρεση υπέρβασης του χρόνου αυτού. Η φοιτητική ιδιότητα διακόπτεται προσωρινά κατά το χρόνο διακοπής της φοίτησης, εκτός αν η διακοπή οφείλεται σε αποδεδειγμένους λόγους υγείας ή σε λόγους ανωτέρας βίας....11. α) Μετά το πέρας της περιόδου κανονικής φοίτησης, που ισούται με τον ελάχιστο αριθμό των αναγκαίων για την απονομή του τίτλου σπουδών εξαμήνων, σύμφωνα με το ενδεικτικό Πρόγραμμα σπουδών της σχολής, προσαυξημένο κατά τέσσερα εξάμηνα, οι φοιτητές μπορούν να εγγραφούν στα εξάμηνα, μόνον εφόσον πληρούν τους όρους συνέχισης της φοίτησης που καθορίζονται στον Οργανισμό κάθε ιδρύματος. β) Για τους φοιτητές μερικής φοίτησης, η περίπτωση α` έχει εφαρμογή μετά το πέρας περιόδου που ισούται με το διπλάσιο χρόνο του ελάχιστου αριθμού των αναγκαίων για την απονομή του

⁴ Η παρ.2 του άρθρου 33 του ν.4009/2011 αντικαταστάθηκε ως ανωτέρω με το άρθρο 56 παρ.1 του ν.4415/2016 (ΦΕΚ Α'159/6.9.2016). Προ της αντικαταστάσεώς του το άρθρο όριζε ότι :« 2. Ο φοιτητής εγγράφεται στη σχολή στην αρχή κάθε εξαμήνου σε ημερομηνίες που ορίζονται από την κοσμητεία και δηλώνει τα μαθήματα που επιλέγει. Αν δεν εγγραφεί για δύο συνεχόμενα εξάμηνα, διαγράφεται αυτοδικαίως από τη σχολή. Για τη διαγραφή εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του κοσμήτορα.».

τίτλου σπουδών εξαμήνων, σύμφωνα με το ενδεικτικό Πρόγραμμα σπουδών της σχολής. γ)....14.....».

Άρθρο 49: «1. Η ιδιότητα του φοιτητή αποκτάται με την εγγραφή του σε Α.Ε.Ι.⁵. 2.....».

Άρθρο 80: «1....9. α) Όσοι φοιτητές συμπληρώνουν στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους 2011-2012 φοίτηση διάρκειας ίσης ή μεγαλύτερης του διπλάσιου αριθμού εξαμήνων από όσα απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών προσαυξανόμενης κατά δύο εξάμηνα, θεωρείται ότι έχουν απωλέσει αυτοδικαίως τη φοιτητική ιδιότητα από τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους 2013-2014, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον Οργανισμό του ιδρύματος. Εξαιρούνται και θεωρείται, ότι έχουν απωλέσει αυτοδίκαια τη φοιτητική ιδιότητά τους στις 30.4.2015, όσοι φοιτητές οφείλουν μόνο διπλωματική ή πτυχιακή εργασία ή πρακτική άσκηση ή συμμετείχαν σε εξετάσεις ή είχαν κάνει δήλωση μαθημάτων σε τουλάχιστον μία εξεταστική περίοδο κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2012-2013 και 2013 -2014, δικαιούμενοι να εξεταστούν σε όλα τα μαθήματα στις εξεταστικές περιόδους Σεπτεμβρίου 2014 και Φεβρουάριου 2015. Το εδάφιο αυτό ισχύει από 31.8.2014. β) Με την επιφύλαξη της προηγούμενης παραγράφου, όσοι φοιτητές έχουν συμπληρώσει στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους 2011-2012 φοίτηση διάρκειας ίσης ή μεγαλύτερης του αριθμού εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό Πρόγραμμα σπουδών προσαυξανόμενης κατά τέσσερα εξάμηνα, θεωρείται ότι έχουν απωλέσει αυτοδικαίως τη φοιτητική ιδιότητα από τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους 2014-2015, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον Οργανισμό του ιδρύματος. γ) Όσοι φοιτητές έχουν συμπληρώσει στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους 2011-2012 φοίτηση διάρκειας μικρότερης από αυτήν της προηγούμενης παραγράφου, θεωρείται ότι έχουν

⁵ Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 56 παρ.2 του ν.4415/2016,(Α' 159/6.9.2016). Προ της αντικατάστασής της η διάταξη όριζε ότι :« 1. Η ιδιότητα του φοιτητή αποκτάται με την εγγραφή του σε Α.Ε.Ι. και, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 33, διατηρείται μέχρι την απονομή του τίτλου του αντίστοιχου κύκλου σπουδών ή τη μη εγγραφή του για δύο συνεχόμενα εξάμηνα ή τη μη πλήρωση των όρων και των προϋποθέσεων που προβλέπει ο Οργανισμός για τη συνέχιση της φοίτησης του μετά το πέρας του κανονικού χρόνου φοίτησης, σύμφωνα με τις περιπτώσεις α` και β` της παραγράφου 11 του άρθρου 33.».

απωλέσει αυτοδικαίως τη φοιτητική ιδιότητα όταν συμπληρώσουν φοίτηση διάρκειας ίσης με το διπλάσιο αριθμό εξαμήνων από όσα απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον Οργανισμό του ιδρύματος. δ) Οι φοιτητές έχουν το δικαίωμα να διακόψουν, με έγγραφη αίτηση τους στη γραμματεία της οικείας σχολής, τις σπουδές τους για όσα εξάμηνα, συνεχόμενα ή μη, επιθυμούν, και πάντως όχι περισσότερα από τον ελάχιστο αριθμό εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών. Τα εξάμηνα αυτά δεν προσμετρώνται στην παραπάνω ανώτατη διάρκεια φοίτησης. Οι φοιτητές που διακόπτουν κατά τα ανωτέρω τις σπουδές τους, δεν έχουν τη φοιτητική ιδιότητα καθ' όλο το χρονικό διάστημα της διακοπής των σπουδών τους. Μετά τη λήξη της διακοπής των σπουδών οι φοιτητές επανέρχονται στη σχολή. ε) Για την απώλεια της φοιτητικής ιδιότητας εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη από τον κοσμήτορα της οικείας σχολής, με την οποία βεβαιώνονται και τα μαθήματα στα οποία ο φοιτητής έχει εξεταστεί επιτυχώς. 10....».

4. Με το άρθρο 33 του ν.4327/2015 (ΦΕΚ Α' 50/14.05.2015) ορίστηκαν τα ακόλουθα: «Το άρθρο 80 παρ. 9 περιπτώσεις α', β', γ' και ε' του παρόντος νόμου, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, καταργείται αφότου ίσχυσε. Η φοιτητική ιδιότητα των υπαχθέντων στην καταργούμενη διάταξη θεωρείται ως μηδέποτε απολεσθείσα και όλες οι πράξεις που έχουν εκδοθεί με βάση αυτή θεωρούνται ως μηδέποτε εκδοθείσες».

5. Στο άρθρο 56 παρ.3 του ν.4415/2016 (Α'159/6.9.2016) προ της καταργήσεώς του δευτέρου εδαφίου με το άρθρο 57 του ν.4777/2021 (Α'25) οριζόταν ότι: «Η επανεγγραφή φοιτητών που απώλεσαν αυτοδικαίως τη φοιτητική τους ιδιότητα λόγω μη εγγραφής σε δύο συνεχόμενα εξάμηνα πραγματοποιείται με έγγραφη αίτησή τους στη Σχολή. Οι φοιτητές που επανεγγράφονται με την ανωτέρω διαδικασία επανέρχονται στη Σχολή και συνεχίζουν τη φοίτησή τους σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση δ' της παρ. 9 του άρθρου 80 του ν. 4009/2011 (Α 195) για τη διακοπή σπουδών.».

6. Με τα άρθρα 34 παρ.1,4, 57 και 58 παρ.1,4 του ν.4777/2021 (Α'25/17.2.2021) το οποίο σύμφωνα με το άρθρο 58 παρ.1 του νόμου αυτού

ισχύει από της δημοσίευσής του στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης ορίστηκαν τα ακόλουθα:

Άρθρο 34 : «1. Η ανώτατη διάρκεια φοίτησης σε ένα πρόγραμμα σπουδών πρώτου κύκλου με ελάχιστη διάρκεια οκτώ (8) ακαδημαϊκών εξαμήνων για την απονομή του τίτλου σπουδών, είναι ο χρόνος αυτός, προσαυξημένος κατά τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Σε πρόγραμμα σπουδών των οποίων ο ελάχιστος χρόνος υπερβαίνει τα οκτώ ακαδημαϊκά εξάμηνα, η ανώτατη διάρκεια φοίτησης είναι ο ελάχιστος χρόνος σπουδών, προσαυξημένος κατά έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Μετά τη συμπλήρωση της ανώτατης διάρκειας φοίτησης, με την επιφύλαξη των ρυθμίσεων των επόμενων παραγράφων, η κοσμητεία της σχολής εκδίδει πράξη διαγραφής. 2.....3.... 4. Οι φοιτητές δύνανται, ύστερα από αίτησή τους προς την κοσμητεία της σχολής τους, να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) έτη. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης. Με τον εσωτερικό κανονισμό του Α.Ε.Ι. καθορίζονται η διαδικασία διαπίστωσης της διακοπής της φοίτησης και τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση. 5.....».

Άρθρο 57: «Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται: α)... β) οι παρ. 3 και 4 και οι περ. α' και β' της παρ. 11 του άρθρου 33, καθώς και η περ. δ' της παρ. 9 του άρθρου 80 του ν.4009/2011 Α'195), περί της διάρκειας και λοιπών θεμάτων φοίτησης στα Α.Ε.Ι., γ)...δ)... ε) το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 56 του ν. 4415/2016 (Α' 159, διόρθ. σφάλμ. Α' 165), περί επανεγγραφής φοιτητών, στ)...».

Άρθρο 58 : «1. Με την επιφύλαξη των παρ. 2 έως 4, η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 2...3.... 4. Ειδικά το άρθρο 34 ισχύει για τους φοιτητές που εισάγονται στα Α.Ε.Ι. από το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022 και ύστερα. Για τους φοιτητές που είναι εγγεγραμμένοι σε προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου των Α.Ε.Ι. κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος και δεν έχουν υπερβεί την ελάχιστη χρονική διάρκεια φοίτησης, σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών, ο υπολογισμός της ανώτατης διάρκειας φοίτησης εκκινεί από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2021-2022 και καθορίζεται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 34. Οι φοιτητές

που είναι εγγεγραμμένοι σε προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου των Α.Ε.Ι., κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, και έχουν υπερβεί την ελάχιστη χρονική διάρκεια φοίτησης του προγράμματος σπουδών, διαθέτουν για την ολοκλήρωση των σπουδών τους χρόνο ίσο προς την ελάχιστη χρονική διάρκεια φοίτησης, ο οποίος εκκινεί από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2021-2022 χωρίς την προβλεπόμενη στην παρ. 1 του άρθρου 34 προσαύξηση ακαδημαϊκού χρόνου.».

7. Με την με αριθ. 26/27.11.2018 πράξη της (Θέμα 41^ο «Επανεγγραφές Φοιτητών που Διεγράφησαν από τα Πρώην Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ. και Τ.Ε.Ι. Αθήνας, Προ ή Μετά την Ψήφιση του ν.4009/2011 (ΦΕΚ Α΄195/6.9.2011)») η Διοικούσα Επιτροπή του Π.Α.Δ.Α αποφάσισε ότι : «Όλοι οι διαγραφέντες φοιτητές των δύο (2) πρώην Ιδρυμάτων Α.Ε.Ι Πειραιά ΤΤ και Τ.Ε.Ι Αθήνας επανεγγράφονται, εφ' όσον το επιθυμούν, με έγγραφη αίτησή τους στην Σχολή στην οποία ανήκουν. Οι φοιτητές που επανεγγράφονται με την ανωτέρω διαδικασία συνεχίζουν τις σπουδές τους, χωρίς να προσμετρώνται τα εξάμηνα διαγραφής στη συνολική διάρκεια της φοίτησής τους.».

8. Με την με αριθ. 3/5.2.2019 πράξη της η Διοικούσα Επιτροπή του Π.Α.Δ.Α διευκρίνισε (Θέμα 25^ο) ότι: «1.οι εγγεγραμμένοι φοιτητές των δύο πρώην συγχωνευθέντων Ιδρυμάτων Τ.Ε.Ι. Αθήνας και Α.Ε.Ι Πειραιά Τ.Τ. δηλαδή όσοι κατά την 2.3.2018, ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν.4521/2018 (ΦΕΚ Α΄38/2.3.2018) δεν έχουν ολοκληρώσει όλες τις απαιτούμενες από το πρόγραμμα σπουδών υποχρεώσεις τους για τη λήψη Πτυχίου εντάσσονται στα Ακαδημαϊκά Τμήματα του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. 2. οι φοιτητές που κατά την έναρξη του Ακαδημαϊκού έτους 2018-2019 έχουν υπερβεί τη διάρκεια των εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του τίτλου σπουδών με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών, προσαυξανόμενη κατά τέσσερα (4) εξάμηνα έχουν μόνο το δικαίωμα να ολοκληρώσουν τον πρώτο κύκλο σπουδών Τμήματος Τ.Ε.Ι. 3. το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1^η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31^η Αυγούστου του επόμενου έτους.4. το ακαδημαϊκό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο (2) εξάμηνα. 5. κάθε φοιτητής κατά την έναρξη κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου εγγράφεται στο Ακαδημαϊκό εξάμηνο της αντίστοιχης σχολής στην οποία φοιτά και δηλώνει τα μαθήματα που επιλέγει».

Περαιτέρω αποφάσισε ομόφωνα ότι : «όλοι οι φοιτητές με ακαδημαϊκό έτος εισαγωγής 2012-2013, οι οποίοι κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους 2017-2018 έχουν ολοκληρώσει τη διάρκεια των εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του τίτλου σπουδών τους, σύμφωνα με το ενδεικτικό προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του ακαδημαϊκού τμήματός τους, προσαυξανόμενο κατά τέσσερα (4) εξάμηνα, ήτοι δώδεκα (12) εξάμηνα σπουδών, καθώς και όσοι φοιτητές έχουν ακαδημαϊκό έτος εισαγωγής προγενέστερο του 2012-2013, έχουν το δικαίωμα να ολοκληρώσουν αποκλειστικά και μόνο τον πρώτο κύκλο σπουδών Τμήματος Τ.Ε.Ι. ».

Ερμηνεία και Εφαρμογή Διατάξεων.

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών, που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα Υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

9. Ο νόμος 4009/2011, κατά το χρόνο που τέθηκε σε ισχύ, προέβλεπε την απόκτηση της φοιτητικής ιδιότητας με την εγγραφή του φοιτητή στο Α.Ε.Ι. και τη διατήρησή της μέχρι την απονομή του τίτλου του αντίστοιχου κύκλου σπουδών ή τη διαγραφή λόγω μη εγγραφής σε δύο συνεχόμενα εξάμηνα ή με τη μη εκπλήρωση των όρων που καθορίζονταν από τον Οργανισμό κάθε Ιδρύματος για τη διατήρησή της. Ειδικότερα με τις επιμέρους διατάξεις του νόμου αυτού προβλεπόταν: α) περίοδος κανονικής φοίτησης ισούμενη με τον ελάχιστο αριθμό των αναγκαίων για την απονομή τίτλου σπουδών εξαμήνων, σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών της σχολής προσαυξημένο κατά τέσσερα εξάμηνα, β) συνέχιση της φοίτησης πέραν της ως άνω διάρκειας σύμφωνα με τους όρους που έθετε ο Οργανισμός κάθε Ιδρύματος (άρθρο 33 παρ.11 περ.α'), γ) διάρθρωση του διδακτικού έργου κάθε ακαδημαϊκού έτους σε δύο εξάμηνα, εγγραφή του φοιτητή στην αρχή κάθε εξαμήνου και δήλωση των μαθημάτων που επιλέγει (άρθρο 33 παρ.1 και 2), δ) αυτοδίκαιη διαγραφή του φοιτητή σε περίπτωση μη εγγραφής σε δύο συνεχόμενα εξάμηνα με την έκδοση διαπιστωτικής πράξης του Κοσμήτορα (άρθρο 33 παρ.2). Περαιτέρω με τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 80 παρ.9 θεσπίστηκαν ανώτατα χρονικά

όρια για την ολοκλήρωση της φοίτησης των εγγεγραμμένων φοιτητών, που η υπέρβασή των είχε ως συνέπεια την αυτοδίκαιη απώλεια της φοιτητικής ιδιότητας, με έκδοση διαπιστωτικής πράξης του Κοσμήτορα της Σχολής (περ.α΄, β΄, γ΄ και ε΄). Στην ίδια ως άνω μεταβατική διάταξη προβλέφθηκε και η δυνατότητα των φοιτητών να διακόψουν προσωρινά τη φοίτησή τους για όσα εξάμηνα επιθυμούν, υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπερβαίνουν τον ελάχιστο αριθμό εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου, σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών και χωρίς τα εξάμηνα διακοπής να προσμετρούνται στην ανώτατη διάρκεια φοίτησης (περ.δ΄).

10. Στη συνέχεια με την διάταξη του άρθρου 33 του ν.4327/2015 οι μεταβατικές ρυθμίσεις των περιπτώσεων α΄, β΄, γ΄ και ε΄ της παρ.9 του άρθρου 80 του ν.4009/2011, που προέβλεπαν την αυτοδίκαιη απώλεια της φοιτητικής ιδιότητας, των ήδη κατά την έναρξη ισχύος του εγγεγραμμένων φοιτητών, λόγω υπέρβασης του ανώτατου ορίου φοίτησης, θεωρήθηκαν κατηργημένες, αφής ίσχυσαν, η φοιτητική ιδιότητα των υπαχθέντων στην ανωτέρω διάταξη θεωρήθηκε ως μηδέποτε απολεσθείσα και οι πράξεις που εκδόθηκαν με βάση αυτή ως μηδέποτε εκδοθείσες. Επακολούθησε η ρύθμιση του άρθρου 56 του ν.4415/2016, με την οποία αντικαταστάθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 33 παρ.2 και 49 παρ.1 του ν.4009/2011 και καταργήθηκε η ρύθμιση της διαγραφής των φοιτητών λόγω μη εγγραφής σε δύο συνεχόμενα εξάμηνα (παράγραφος 1), ενώ προβλέφθηκε ότι η ιδιότητα του φοιτητή αποκτάται με μόνη την εγγραφή του στο Α.Ε.Ι. (παράγραφος 2). Συνεπώς, υπό το διαμορφωθέν με την διάταξη του άρθρου 56 του ν.4415/2016 θεσμικό πλαίσιο, η φοιτητική ιδιότητα αποκτάται με την εγγραφή του φοιτητή σε Α.Ε.Ι. και διατηρείται μέχρι την απονομή τίτλου του αντίστοιχου κύκλου σπουδών, χωρίς πλέον να τίθενται εκ του νόμου λόγοι διαγραφής των φοιτητών. Εξάλλου με την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου προβλέφθηκε ότι οι φοιτητές που απώλεσαν αυτοδικαίως τη φοιτητική τους ιδιότητα λόγω μη εγγραφής σε δύο συνεχόμενα εξάμηνα πραγματοποιείται με έγγραφη αίτησή τους στη Σχολή και ότι οι φοιτητές που θα επανεγγραφούν επανέρχονται στη Σχολή και συνεχίζουν τη φοίτησή τους σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση δ΄ της παρ.9 της μεταβατικής διάταξης του άρθρου 80 του ν.4009/2011, η οποία,

μετά την κατάργηση του ανώτατου ορίου φοίτησης, δύνατο να νοηθεί μόνο υπό την έννοια ότι τα επιτρεπόμενα εξάμηνα διαγραφής δεν συνυπολογίζονταν στον κανονικό χρόνο φοίτησης.

11. Ήδη έχει τεθεί σε ισχύ ο νέος νόμος 4777/2021, που με τις διατάξεις των άρθρων 34, 57 και 58 επαναφέρει ανώτατο όριο στο χρόνο φοίτησης τόσο για τους εισαγόμενους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση από την ακαδημαϊκή χρονιά 2021-2022 φοιτητές, όσο και για τους ήδη κατά τη δημοσίευσή του εγγεγραμμένους φοιτητές, θέτοντας για τους τελευταίους επίσης χρονικό περιορισμό για την ολοκλήρωση των σπουδών τους, ο υπολογισμός του οποίου εκκινεί από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2021-2022. Συγχρόνως με την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου της διακοπής των σπουδών (άρθρο 34 παρ.4), την κατάργηση της περ. δ' της παρ.9 του άρθρου 80 του ν.4009/2011 και του δευτέρου εδαφίου της παρ.3 του άρθρου 56 του ν.4415/2016, διατηρείται η δυνατότητα επανεγγραφής των φοιτητών, που απώλεσαν αυτοδικαίως τη φοιτητική τους ιδιότητα λόγω μη εγγραφής σε δύο συνεχόμενα εξάμηνα, με αίτησή τους στη Σχολή. Οι φοιτητές που επανεγγράφονται, ελλείψει πλέον άλλης ειδικότερης ρύθμισης, συνεχίζουν τη φοίτησή τους, συνυπολογιζομένων στη διάρκεια της και όλων των εξαμήνων που ήταν διαγραμμένοι. Σε περίπτωση δε υπέρβασης του ανώτατου ορίου φοίτησης, όπως αυτό προβλέπεται από τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 58 του ν.4777/2021 και εκκινεί από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2021-2022, διαγράφονται. Συνεπώς υπό το καθεστώς του ν.4477/2021 η επανεγγραφή φοιτητών έχει την έννοια ότι αυτοί συνεχίζουν μετά την επανεγγραφή τους κανονικά τη φοίτησή τους εγγραφόμενοι σε εξάμηνο αντίστοιχο αυτού που θα φέρονταν ότι ήταν εγγεγραμμένοι ως εαν δεν είχε μεσολαβήσει η διαγραφή τους.

12. Με το ν.4521/2018 τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα Πειραιά και Αθήνας συγχωνεύτηκαν δια απορροφήσεως από το ίδρυθέν με τον ίδιο νόμο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής. Για τη μετάβαση στο νέο σύστημα, αφού καθορίστηκαν οι ιδρυθείσες, το πρώτον, Σχολές και τα αντίστοιχα Τμήματα τους στο νέο Πανεπιστήμιο (άρθρο 2), μεταξύ άλλων θεμάτων ρυθμίστηκαν και οι διαδικασίες ένταξης των ήδη εγγεγραμμένων στα δύο Τ.Ε.Ι φοιτητών

στο νέο καθεστώς της Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (άρθρο 5). Ειδικότερα προβλέφθηκε για όλους τους εγγεγραμμένους φοιτητές, η αυτοδίκαιη ένταξή τους στα Τμήματα του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, σύμφωνα με την αντιστοιχία των Τμημάτων των καταργηθέντων Τ.Ε.Ι. στα Τμήματα του Πανεπιστημίου. Ως εγγεγραμμένοι δε φοιτητές κατά τη ρητή διάταξη του νόμου νοούνται όσοι φοιτητές κατά την έναρξη ισχύος του νόμου (2.3.2018) δεν είχαν ολοκληρώσει όλες τις απαιτούμενες από το πρόγραμμα σπουδών υποχρεώσεις για τη λήψη πτυχίου, των Τμημάτων των συγχωνευόμενων Τ.Ε.Ι., δηλαδή όλοι οι ενεργοί φοιτητές, πλην αυτών που είχαν ολοκληρώσει επιτυχώς τη φοίτησή τους και ανέμεναν την απονομή του τίτλου σπουδών τους (τίτλος Τ.Ε.Ι.). Ορίστηκε ωστόσο ότι, εξ αυτών, όσοι φοιτητές κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2018-2019 είχαν υπερβεί τη διάρκεια των εξαμήνων που απαιτείτο για τη λήψη του τίτλου σπουδών Τ.Ε.Ι., σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών, προσαυξανόμενη κατά τέσσερα (4) εξάμηνα, είχαν μόνο το δικαίωμα να ολοκληρώσουν τον πρώτο κύκλο σπουδών Τμήματος Τ.Ε.Ι. και να λάβουν πτυχίο Τμήματος Τ.Ε.Ι. Αντίστοιχα, για τους υπόλοιπους, δηλαδή τους φοιτητές που κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2018-2019 δεν είχαν υπερβεί τη διάρκεια των εξαμήνων που απαιτείτο για τη λήψη του τίτλου σπουδών Τ.Ε.Ι., σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών, προσαυξανόμενη κατά τέσσερα (4) εξάμηνα και θα ολοκλήρωναν κύκλο σπουδών Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, προβλέφθηκε η δυνατότητα να δηλώσουν ανέκκλητα, αρχικά μέχρι 30.9.2018 και στη συνέχεια κατόπιν νομοθετικών παρατάσεων μέχρι τον Φεβρουάριο του έτους 2020, ότι επιθυμούσαν να ολοκληρώσουν κύκλο σπουδών Τ.Ε.Ι.

13. Από το χειμερινό εξάμηνο 2018-2019 ορίστηκε επίσης ότι θα εφαρμοζόταν το νέο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου, ενώ μέχρι την έναρξη του νέου προγράμματος σπουδών τα προπτυχιακά μαθήματα των Τμημάτων των συγχωνευόμενων Τ.Ε.Ι. θα συνεχιζόντουσαν σύμφωνα με το καθορισμένο πρόγραμμα σπουδών έως την ολοκλήρωση των εξαμήνων και των εξετάσεων για το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018. Ορίστηκε δε ότι με πράξη του Προέδρου του Τμήματος μετά από απόφαση της Συνέλευσης θα γίνει η αντιστοίχιση των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών των Τμημάτων

των συγχωνευόμενων Τ.Ε.Ι. με μαθήματα του προγράμματος σπουδών των Τμημάτων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και θα καθοριστούν :

α) τα μαθήματα που υπολείπονται για τη λήψη πτυχίου Τμήματος Τ.Ε.Ι., οπότε και ορίζεται ο αντίστοιχος αριθμός μαθημάτων που πρέπει να ολοκληρώσει επιτυχώς ο φοιτητής, μεταξύ των μαθημάτων που προσφέρονται από τα Τμήματα του Πανεπιστημίου, πλέον της πρακτικής άσκησης και

β) τα επιπλέον μαθήματα, θεωρητικού χαρακτήρα, τα οποία οφείλει να παρακολουθήσει επιτυχώς ο φοιτητής για την ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου σπουδών Τμήματος Πανεπιστημίου και τη λήψη του πτυχίου πανεπιστημιακής εκπαίδευσης.

Συνεπώς με την ένταξη όλων των εγγεγραμμένων ενεργών φοιτητών στο νεοϊδρυθέν Πανεπιστήμιο και την κατάργηση των Τ.Ε.Ι., ως εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης τεχνολογικής κατεύθυνσης, τα μέχρι τότε υφιστάμενα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών Τ.Ε.Ι. διατηρήθηκαν μέχρι την ολοκλήρωση των εξαμήνων και των εξετάσεων για το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018, ενώ με την νέα ακαδημαϊκή χρονιά 2018-2019 ξεκίνησε, τόσο για τους προερχόμενους από τα Τ.Ε.Ι φοιτητές, όσο και για τους εισαγόμενους πρωτοετείς φοιτητές στο Π.Α.Δ.Α, νέο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών, που αφορά πλέον το σύνολο των φοιτητών, παλαιών και νέων, στο Πανεπιστήμιο. Μετά δε την αντιστοίχιση των μαθημάτων των καταργηθέντων Τ.Ε.Ι. με αυτά που προσφέρει το Πρόγραμμα Σπουδών του Πανεπιστημίου οι φοιτητές αυτοί, που είτε υποχρεωτικά είτε κατόπιν δήλωσης, θα ολοκληρώσουν κύκλο σπουδών Τ.Ε.Ι., θα πρέπει να ολοκληρώσουν επιτυχώς τη φοίτησή τους σε εκείνα τα μαθήματα που θα ορίσει με πράξη του ο Πρόεδρος του Τμήματος ότι υπολείπονται προκειμένου για τη λήψη πτυχίου Τμήματος Τ.Ε.Ι. και εμπεριέχονται στο Πρόγραμμα Σπουδών του Πανεπιστημίου. Αντίστοιχα, οι φοιτητές που θα ολοκληρώσουν κύκλο σπουδών Πανεπιστημίου θα πρέπει να ολοκληρώσουν τη φοίτησή τους στα ίδια μαθήματα αλλά και σε επιπλέον μαθήματα θεωρητικού χαρακτήρα. Η ολοκλήρωση δε των σπουδών των εγγεγραμμένων ήδη φοιτητών, που θα ολοκληρώσουν κύκλο σπουδών Τ.Ε.Ι., μετά τη λήξη της εξεταστικής

περιόδου 2017-2018 θα γίνει μέσω του νέου ενιαίου Προγράμματος Σπουδών του Π.Α.Δ.Α. και όχι βάσει ξεχωριστού προγράμματος, καθόσον μάλιστα δεν συμπεριλήφθηκε καμία πρόβλεψη για την ύπαρξη μεταβατικής περιόδου εκπαιδευτικής-ακαδημαϊκής λειτουργίας των Τμημάτων των δύο Τ.Ε.Ι. μέχρι την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών⁶.

14. Παρά το γεγονός ότι με τις διατάξεις του ν.4521/2018, εντάχθηκαν στο νέο Πανεπιστήμιο μόνο οι εγγεγραμμένοι κατά την έναρξη ισχύος του (2.3.2018) φοιτητές, και δεν έγινε καμία αναφορά ή ρύθμιση για όσους «βρέθηκαν» διαγραμμένοι, δεν υφίσταται κανένας λόγος που να αποκλείει την εφαρμογή της ισχύουσας μέχρι και σήμερα χωρίς χρονικούς περιορισμούς γενικής διάταξης του άρθρου 56 παρ.3 του ν.4415/2016, που επέτρεπε και επιτρέπει την επανεγγραφή, με αίτηση όλων των φοιτητών που είχαν διαγραφεί λόγω μη εγγραφής σε δύο συνεχόμενα εξάμηνα. Συνεπώς όλοι οι φοιτητές των δύο πρώην Ιδρυμάτων Τ.Ε.Ι. Αθήνας και Πειραιά, που είχαν διαγραφεί λόγω μη εγγραφής τους σε δύο συνεχόμενα εξάμηνα, μπορούσαν και μπορούν με αίτησή τους να επανεγγραφούν στο νέο Ίδρυμα (Π.Α.Δ.Α.) και σε Σχολή αντίστοιχη αυτής στην οποία είχαν αρχικά εγγραφεί, συνεχίζοντας τις σπουδές τους. Η διάταξη του άρθρου 5 του ν. 4521/2018 έχοντας υπόψη της την άμεση ακαδημαϊκή λειτουργία του νεοϊδρυθέντος Πανεπιστημίου κατά την έναρξη της ακαδημαϊκής χρονιάς 2018-2019 και την επιβεβλημένη ένταξη και συνέχιση της φοίτησης των ενεργών φοιτητών των δύο τέως Τεχνολογικών Ιδρυμάτων στο νέο Πανεπιστήμιο, ρύθμισε ποιοι φοιτητές από τους προερχόμενους από τα καταργηθέντα Τ.Ε.Ι. θα ολοκληρώσουν κύκλο σπουδών Τ.Ε.Ι. και ποιοι θα ολοκληρώσουν κύκλο σπουδών Πανεπιστημίου, ορίζοντας μάλιστα ως καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή ανέκκλητων δηλώσεων για τους δεύτερους, ότι επιθυμούν να ολοκληρώσουν κύκλο σπουδών Τ.Ε.Ι., αρχικά την 30.9.2018. Συνεπώς οι

⁶ (όπως αυτό προβλέφθηκε για άλλα Τ.Ε.Ι. της χώρας που καταργήθηκαν ως αυτοτελή νομικά πρόσωπα και εντάχθηκαν σε ήδη υφιστάμενα ή νεοϊδρυθέντα Πανεπιστήμια, οράτε σχετικά: ν.4559/2018 άρθ.5 (Παν/μιο Ιωαννίνων), άρθ.13 (Ιόνιο Παν/μιο), ν.4589/2019 άρθ.6 (Παν/μιο Θεσσαλίας), άρθ.12 (Γεωπονικό Παν/μιο), ν. 4610/2019 άρθ.11 (Διεθνές Παν/μιο Ελλάδας), άρθ.21 (Παν/μιο Δυτικής Μακεδονίας), άρθ.31 (Μεσογειακό Πανεπιστήμιο), άρθ.43 (Παν/μιο Πατρών), άρθ.53 (Παν/μιο Πελοποννήσου).

ρυθμίσεις της, ως προς το ζήτημα αυτό, είχαν μεταβατικό χαρακτήρα και καταλάμβαναν εξ ορισμού μόνο τους φοιτητές που ήταν ενεργοί κατά την έναρξη ισχύος του νόμου, προκειμένου αυτοί είτε να συνεχίσουν και να ολοκληρώσουν κύκλο σπουδών Τ.Ε.Ι. είτε να συνεχίσουν και να ολοκληρώσουν κύκλο σπουδών Πανεπιστημίου, έχοντας χρονικό ορίζοντα εφαρμογής την έναρξη της ακαδημαϊκής χρονιάς 2018-2019, οπότε και ξεκίνησε η ακαδημαϊκή λειτουργία του νέου Ιδρύματος σύμφωνα με τις ανωτέρω διακρίσεις. Οι φοιτητές που βρέθηκαν διαγραμμαμένοι κατά την έναρξη ισχύος του ν.4521/2018 και οι οποίοι αιτήθηκαν εκ των υστέρων και πάντως μετά την έναρξη της ακαδημαϊκής χρονιάς 2018-2019 την επανεγγραφή τους, δεν καταλαμβάνονται από την ως άνω μεταβατική διάταξη, και ελλείψει άλλης ρύθμισης, ανεξαρτήτως του έτους εισαγωγής τους, θα συνεχίσουν και θα ολοκληρώσουν κύκλο σπουδών Τ.Ε.Ι. των αντίστοιχων Τμημάτων στα οποία είχαν εισαχθεί, βάσει της αντιστοίχισης των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών των Τμημάτων των συγχωνευόμενων Τ.Ε.Ι. με τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών των Τμημάτων του Π.Α.Δ.Α.

15. Περαιτέρω, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 16 του Συντάγματος, η ανώτατη εκπαίδευση, σκοπός της οποίας είναι η προαγωγή και μετάδοση της επιστημονικής γνώσης με την έρευνα και τη διδασκαλία, παρέχεται από αυτοτελή ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, σύμφωνα με τις αρχές της ακαδημαϊκής ελευθερίας και της πλήρους αυτοδιοίκησης των ιδρυμάτων αυτών. Ειδικότερα, η αρχή της ακαδημαϊκής ελευθερίας, η οποία εγγυάται την αδέσμευτη επιστημονική έρευνα και διδασκαλία, αποτελεί ατομικό δικαίωμα του πανεπιστημιακού ερευνητή ή διδασκάλου, το οποίο ασκείται ως οργανωμένη δραστηριότητα στο πλαίσιο της οργάνωσης και λειτουργίας των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων. Η αρχή της πλήρους αυτοδιοίκησης των Α.Ε.Ι. έχει ως περιεχόμενο την εξουσία των ιδρυμάτων αυτών να αποφασίζουν για τις δικές τους υποθέσεις με δικά τους όργανα, η δε κρατική εποπτεία περιορίζεται στην άσκηση ελέγχου νομιμότητας επί των πράξεων των οργάνων αυτών, όπου αυτό προβλέπεται από τον νόμο. Η ανωτέρω εξουσία των Α.Ε.Ι. περιορίζεται στην εφαρμογή των κανόνων δικαίου που διέπουν την οργάνωση και τη λειτουργία τους, δεν

περιλαμβάνει όμως και το δικαίωμα θέσπισης των κανόνων ή της σύμπραξης στην παραγωγή τους, και μάλιστα κατά τρόπο δεσμευτικό για τα όργανα που θεσπίζουν τους κανόνες δικαίου. Τούτο προϋποθέτει όχι απλώς αυτοδιοίκηση, αλλά αυτονομία των εν λόγω ιδρυμάτων, η οποία δεν τους έχει παραχωρηθεί από το Σύνταγμα. Η παροχή στα Α.Ε.Ι. εξουσίας να εκδίδουν κανονιστικές πράξεις είναι δυνατή μόνον ύστερα από χορήγηση ειδικής και ορισμένης νομοθετικής εξουσιοδότησης προς ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων ή θεμάτων τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα, κατά τους όρους του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος. Με το συνταγματικό αυτό πλαίσιο, η θέσπιση των κανόνων που διέπουν την οργάνωση και τη λειτουργία των Α.Ε.Ι. ανήκει στην αρμοδιότητα της νομοθετικής λειτουργίας και ασκείται από τα όργανα και με τη διαδικασία που προβλέπει το Σύνταγμα. Κατά την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής ο νομοθέτης διαθέτει ευρύτητα περιθώρια εξουσίας και δεν υποχρεούται να ακολουθήσει ορισμένο οργανωτικό και λειτουργικό πρότυπο, πρέπει όμως να οργανώνει τα Α.Ε.Ι. ενόψει των εκάστοτε κρατουσών επιστημονικών, οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών, διασφαλίζοντας, παράλληλα, την πλήρη αυτοδιοίκησή τους και την ακώλυτη άσκηση της ακαδημαϊκής ελευθερίας και επιλέγοντας ρυθμίσεις πρόσφορες για την επίτευξη των σκοπών που επιδιώκει κάθε φορά (Σ.τ.Ε. 1463/2015, 1013/2013 Ολομ., 32/1990 7μ.).

16. Η Διοικούσα Επιτροπή του Ιδρύματος με τις δύο πράξεις της με αριθ. 26/27.11.2018 και 3/5.2.2019, που φαίνεται να προβληματίζουν την ερωτώσα υπηρεσία, ρύθμισε ζητήματα συνέχισης και ολοκλήρωσης της φοίτησης των προερχομένων από τα δύο τέως Τ.Ε.Ι. φοιτητών, χωρίς ωστόσο οι κανονιστικού περιεχομένου ρυθμίσεις, στις οποίες προέβη, να βρίσκουν έρεισμα σε εξουσιοδοτική διάταξη, χωρίς να έχουν δημοσιευτεί και χωρίς να συνάδουν με τις προαναφερόμενες στην παράγραφο 13 ρυθμίσεις του άρθρου 5 του ν.4521/2018. Συνεπώς, στερούμενες νόμιμης υπόστασης, δεν είναι δεσμευτικές για τα όργανα του Ιδρύματος. Περαιτέρω και λαμβάνοντας υπόψη ότι το ενδιαφέρον της ερωτώσας υπηρεσίας, όπως προκύπτει από την επισκόπηση των ερωτημάτων, εστιάζεται στην αντιμετώπιση περιπτώσεων επανεγγραφών φοιτητών, που είτε δεν έχουν ολοκληρωθεί είτε θα

προκύψουν στο προσεχές μέλλον, οι ως άνω πράξεις, ανεξαρτήτως του πως εφαρμόστηκαν από τα όργανα του Ιδρύματος, είναι παρωχημένες αφού, μετά τις αλλαγές που επήλθαν με τις διατάξεις των άρθρων 34,57 και 58 του ν.4777/2021, τα ζητήματα που ανακύπτουν θα πρέπει να επιλυθούν σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του. Ειδικότερα οι φοιτητές, οι οποίοι λόγω μη εγγραφής τους σε δύο συνεχόμενα εξάμηνα διεγράφησαν στο παρελθόν, δύναται να επανεγγραφούν κατόπιν αιτήσεώς τους και σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν στην παράγραφο 14 να συνεχίσουν και να ολοκληρώσουν κύκλο σπουδών Τ.Ε.Ι. των Τμημάτων στα οποία είχαν εισαχθεί, βάση της αντιστοίχισης των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών των Τμημάτων των συγχωνευόμενων Τ.Ε.Ι. με τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών των Τμημάτων του Π.Α.Δ.Α., μη καταλαμβανόμενοι από τη μεταβατική ρύθμιση του άρθρου 5 του ν.4521/2018. Στους επανεγγραφομένους κατά τα ανωτέρω φοιτητές θα συνυπολογιστούν στη διάρκεια φοίτησής τους όλα τα εξάμηνα διαγραφής τους και θα συνεχίζουν τη φοίτησή τους, εγγραφόμενοι σε εκείνο το εξάμηνο σπουδών το οποίο θα διανύαν εάν δεν είχε μεσολαβήσει η διαγραφή τους, σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν στην παράγραφο 11.

17. Τέλος το τέταρτο ερώτημα δεν μπορεί να απαντηθεί λόγω της γενικότητας και αοριστίας του περιεχομένου αυτού και της έλλειψης αναφοράς σχετικών διατάξεων.

Απάντηση:

18. Κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος σε καθένα από τα ερωτήματα αρμόζει η εξής απάντηση:

α) Το Π.Α.Δ.Α., δεν υποχρεούται να διατηρεί και να οργανώνει ξεχωριστό Πρόγραμμα Σπουδών για τους φοιτητές που θα ολοκληρώσουν κύκλο σπουδών Τ.Ε.Ι., καθώς αυτοί θα πρέπει να ολοκληρώσουν επιτυχώς τη φοίτησή τους σε εκείνα τα μαθήματα που θα ορίσει με πράξη του ο Πρόεδρος του Τμήματος ότι υπολείπονται για τη λήψη πτυχίου Τμήματος Τ.Ε.Ι. και εμπεριέχονται στο Πρόγραμμα Σπουδών του Πανεπιστημίου, σύμφωνα με τις αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων των Τμημάτων του Π.Α.Δ.Α., που θα καθορίσουν την αντιστοιχία των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών

των Τμημάτων των συγχωνευόμενων Τ.Ε.Ι. με τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών των Τμημάτων του Π.Α.Δ.Α..

β) Οι φοιτητές που επανεγγράφονται στο Π.Α.Δ.Α. κατά το άρθρο 56 παρ.3 του ν.4415/2016 όπως ισχύει, θα ολοκληρώσουν υποχρεωτικά κύκλο σπουδών Τ.Ε.Ι. των αντίστοιχων Τμημάτων των Τ.Ε.Ι. στα οποία είχαν εισαχθεί, βάση της αντιστοίχισης των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών των Τμημάτων των συγχωνευόμενων Τ.Ε.Ι. με τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών των Τμημάτων του Π.Α.Δ.Α. μέσα από το Πρόγραμμα Σπουδών του Π.Α.Δ.Α.

γ) Η επανεγγραφή των φοιτητών θα γίνει στο εξάμηνο σπουδών στο οποίο θα φέρονταν εγγεγραμμένοι εάν δεν είχε μεσολαβήσει η διαγραφή τους, συνυπολογιζόμενων όλων των εξαμήνων διαγραφής στο χρόνο φοίτησής τους.

δ) Το υπό στοιχείο δ' ερώτημα δεν απαντάται κατά τα ως άνω.-

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 13 Δεκεμβρίου 2021

Ο Πρόεδρος

Η Εισηγήτρια

Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Σταυρούλα Μπανάκου
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.